

1V **Opiniepanel** Rapport

19 december 2022
Auteur: Rozemarijn Lubbe

Onderzoek: **Politiek Moment 2022**

Samenvatting

Weglopen kabinet bij debat Tweede Kamer politieke moment van 2022

Dat het kabinet in een debat over de Prinsjesdagstukken uit protest de zaal van de Tweede Kamer verlaat, is hét politieke moment van 2022. Het kabinet stapte op na insinuaties van Baudet over minister Sigrid Kaag.

Dat blijkt uit onderzoek onder ruim 28.000 leden van het EenVandaag Opiniepanel. Het moment wordt zowel gekozen door mensen die het goed vinden dat het kabinet een lijn trok, als door mensen die negatief zijn over de actie van de ministers. Ook het vertrek van Khadija Arib, de presentatie van stikstofbemiddelaar Johan Remkes en het afschaffen van de laatste coronamaatregelen eindigen hoog in de lijst belangrijke politieke momenten.

Kabinet loopt weg uit debat

In september loopt het voltallige kabinet weg uit het debat over de Prinsjesdagstukken. Thierry Baudet insinueerde dat Kaag zou kunnen zijn gerekruteerd door de geheime dienst toen hij zei dat er spionnen worden opgeleid aan de universiteit waar Kaag heeft gestudeerd.

Toen Baudet in eerste instantie aan het woord bleef, liep Kaag weg uit het debat, waarna de rest van de kabinetsleden volgden. 'Een helder signaal' en 'een sterke actie' volgens veel mensen.

Kinderachtig

Velen vinden dat de actie nodig was. "Eindelijk een actief protest tegen de verruwing en het gebrek aan fatsoens- en respectregels in de Tweede Kamer", schrijft iemand. Een ander: "Dit moment was tekenend voor wat het overgrote deel van Nederland al tijden denkt als het over FVD gaat."

Eerder bleek al dat er verdeeldheid is over het weglopen van het kabinet. Ook nu is er een groep die het weliswaar het belangrijkste moment van het jaar vindt, maar de actie juist als 'kinderachtig' typeert. Volgens hen is het niet aan het kabinet om de zaal te verlaten, ze hadden liever gezien dat de ministers waren gebleven voor een inhoudelijke reactie. Ook een deel van de Forum voor Democratie-stemmers stemde op dit moment. Zij zijn verbaasd over de ophef die ontstond en vinden dat Baudet dergelijke uitspraken mag doen.

Vertrek Arib

Als tweede eindigt het vertrek van voormalig Kamervoorzitter Khadija Arib als Kamerlid nadat er een onderzoek werd ingesteld naar mogelijk grensoverschrijdend gedrag van haar kant. Arib is al jaren populair bij kiezers en veel mensen betreuren haar vertrek uit de Haagse politiek.

Maar voor de meeste mensen die op dit moment stemmen, speelt vooral ook de omgang van politici onderling een rol. Tientallen mensen noemen het woord 'schande' als het om deze kwestie gaat: "Schandalig hoe politici met elkaar omgaan. Het heeft bovendien heel veel politieke tijd gekost waarin ze niet met besturen bezig waren", schrijft iemand.

"Het is opvallend dat in een jaar vol crises de belangrijkste politieke momenten niet te maken hebben met het gevoerde beleid maar met de omgang van Haagse politici onderling", aldus panelpresentator Joyce Boverhuis. "Dat weerspiegelt het gevoel dat veel kiezers hebben bij het afgelopen jaar, namelijk dat politici te weinig daadkracht hebben getoond bij grote politieke thema's en vooral bezig waren met elkaar en hun eigen kiezers."

Crises

Het afschaffen van de laatste coronamaatregelen in maart en de presentatie van de stikstofaanbevelingen van Johan Remkes in oktober staan op een gedeelde derde plek. Stikstof wordt door deelnemers het grootste politiek-inhoudelijke issue van het jaar genoemd. De stikstofcrisis illustreert volgens kiezers de onmacht van de landelijke politiek om problemen die in het land spelen op te lossen. Remkes wordt geroemd omdat hij erin is geslaagd "de rust enigszins terug te brengen in het land."

De coronacrisis en de bijbehorende maatregelen hebben veel mensen persoonlijk geraakt. Dat het kabinet in maart, na twee jaar maatregelen, de laatste coronaregels afschafte, wordt 'het einde van een tijdperk' genoemd.

Institutioneel racisme bij de fiscus

Als vijfde eindigt de erkenning dat er sprake was van institutioneel racisme bij een deel van de Belastingdienst. Staatssecretaris Van Rij van Financiën schreef dat in mei in een brief aan de Tweede Kamer.

"Racisme bij de Belastingdienst en de toeslagenaffaire die daaruit voortkwam zijn cruciale gebeurtenissen waarin de overheid gigantisch gefaald heeft en veel vertrouwen bij de burgers heeft verloren", schrijft iemand daarover. Maar dat het nu erkend is vinden anderen juist positief: "Erkenning is een begin van een veranderde houding ten aanzien van racisme, en dat maakt juist dit moment zo belangrijk."

Politieke moment 2022

Vraagstelling

Nu stellen we een vraag over het afgelopen jaar. Als je kijkt naar het afgelopen politieke jaar, wat is volgens jou hét politieke moment van 2022?

Je kunt drie antwoorden aankruisen. De antwoorden staan op willekeurige volgorde.

In januari wordt het nieuwe kabinet Rutte IV gepresenteerd

Het kabinet komt op Prinsjesdag met plannen om de koopkracht te verbeteren, waaronder het energieprijzplafond. De Tweede Kamer vroeg hier al een tijd om

Het hele kabinet verlaat in september uit protest een Tweede Kamerdebat na insinuaties van Baudet over Kaag, waarna hem het woord wordt ontnomen.

Het kabinet schaft in maart, na twee jaar maatregelen, de laatste coronaregels af

Lilianne Ploumen stopt in april als partijleider van de PvdA, Attje Kuiken volgt haar op

In juni begint de parlementaire enquête naar de gaswinning in Groningen

Voormalig Kamervoorzitter Khadija Arib vertrekt als Kamerlid nadat er een onderzoek is ingesteld naar mogelijk grensoverschrijdend gedrag

Na maanden van boerenprotesten en gesprekken met betrokken organisaties presenteert bemiddelaar Johan Remkes in oktober zijn aanbevelingen over de aanpak van de stikstofcrisis

Na moeizame onderhandelingen komt het kabinet in november met de asielwet waarmee gemeenten kunnen worden gedwongen asielzoekers op te nemen

Politieke moment 2022

Vraagstelling

Het kabinet erkent in mei dat er sprake was van institutioneel racisme bij een deel van de belastingdienst

De PvdA en GroenLinks versterken de politieke samenwerking met een gezamenlijke fractie na de Eerste Kamerverkiezingen en een gezamenlijk programma bij de Tweede Kamerverkiezingen

Nederland levert Oekraïne in februari voor het eerst militaire goederen en steunt het land zo in de strijd tegen Rusland

Het kabinet doet de grootste investering in defensie sinds de Koude Oorlog waardoor Nederland in 2024 en 2025 aan de NAVO-norm voldoet

In oktober wordt bekend dat er een normale regeringsdelegatie naar het WK voetbal in Qatar gaat, ondanks hevige kritiek in de Tweede Kamer

In oktober stapt Henk Staghouwer op als minister van Landbouw, Piet Adema volgt hem op.

Kabinet overweegt om landelijke excuses aan te bieden voor het slavernijverleden

Het kabinet besluit in december om twee nieuwe kerncentrales te bouwen in Zeeland

Ander moment, namelijk

Weet niet / geen mening

Politieke moment 2022

Top-5

Als je kijkt naar het afgelopen politieke jaar, wat is volgens jou hét politieke moment van 2022?

1. Het hele kabinet verlaat in september uit protest een Tweede Kamerdebat na insinuaties van Baudet over Kaag, waarna hem het woord wordt ontnomen.
2. Voormalig Kamervoorzitter Khadija Arib vertrekt als Kamerlid nadat er een onderzoek is ingesteld naar mogelijk grensoverschrijdend gedrag
- 3./4. Na maanden van boerenprotesten en gesprekken met betrokken organisaties presenteert bemiddelaar Johan Remkes in oktober zijn aanbevelingen over de aanpak van de stikstofcrisis
- 3.4. Het kabinet schaft in maart, na twee jaar maatregelen, de laatste coronaregels af
5. Het kabinet erkent in mei dat er sprake was van institutioneel racisme bij een deel van de belastingdienst

EenVandaag Opiniepanel

Over dit onderzoek

Het onderzoek gehouden van 5 tot en met 9 december 2022. Aan het onderzoek deden 28.430 deelnemers mee. De uitslagen van zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk: leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2021.

Deelnemers kregen een uitgebreide lijst met 17 momenten uit het afgelopen politieke jaar voorgelegd. Uit die lijst kon iedere deelnemer drie momenten kiezen. Iedere deelnemer kreeg de antwoordopties in willekeurige volgorde voorgelegd en mensen konden buiten de lijst ook een eigen moment aandragen.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met onderzoeker Rozemarijn Lubbe, rozemarijn.lubbe@eenvandaag.nl

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit 70.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. Panelleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen.